

ІНСТИТУТ СХОДОЗНАВСТВА
ІМЕНІ А. Ю. КРИМСЬКОГО НАН УКРАЇНИ

ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КИТАЄЗНАВЦІВ»

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «ГЕЛЬВЕТІКА»

ЦЕНТР УКРАЇНСЬКО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО
НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

МАТЕРІАЛИ

XVII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

КИТАЙСЬКА ЦИВІЛІЗАЦІЯ: ТРАДИЦІЇ ТА СУЧАСНІСТЬ

14 грудня 2023 р.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Співголови оргкомітету:

Антонюк Л. Л. – проректор з наукової роботи Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана, д.е.н., професор

Кіктенко В. О. – в.о. директора Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, завідувач відділу Азіатського-Тихоокеанського регіону Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, президент Української асоціації китаєзнавців, д.філос.н.

Члени оргкомітету:

Гальперіна Л. П. – експерт Інституту досліджень сучасного Китаю ім. Б. Курца (КНЕУ), к.е.н., професор; **Голод В. Ю.** – молодший науковий співробітник відділу Сучасного Сходу Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, голова правління Української асоціації китаєзнавців к.е.н.; **Гончарук А. З.** – головний консультант Національного інституту стратегічних досліджень; **Дроботюк О. В.** – старший науковий співробітник відділу Азіатського-Тихоокеанського регіону Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, член правління Української асоціації китаєзнавців, к.е.н.;

Ільницький Д. О. – професор кафедри міжнародної економіки КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, науковий співробітник Інституту вищої освіти КНЕУ, д.е.н., професор; **Мавріна О. С.** – в.о. завідувача відділу Євразійського степу та вчений секретар Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, к.і.н., с.н.с.;

Отрошенко І. В. – провідний науковий співробітник відділу Сучасного Сходу Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, д.і.н.; **Радівілов Д. А.** – завідувач відділу Сучасного Сходу та заступник директора з наукової роботи Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, к.і.н.; **Черницька Т. В.** – професор кафедри міжнародної економіки КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, директор Інституту досліджень сучасного Китаю ім. Б. Курца (КНЕУ), к.е.н., доцент; **Яценко О. М.** – професор кафедри міжнародної торгівлі і маркетингу КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, експерт Інституту досліджень сучасного Китаю ім. Б. Курца (КНЕУ), д.е.н., професор.

Секретар оргкомітету:

Гобова С. В. – молодший науковий співробітник відділу Азіатського-Тихоокеанського регіону Інституту сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, виконавчий секретар Української асоціації китаєзнавців, к.ф.н.

Інформаційна підтримка – журнал «Україна – Китай»

Китайська цивілізація: традиції та сучасність : матеріали XVII міжнародної наукової конференції, 14 грудня 2023 р., м. Київ. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. – 352 с.

ISBN 978-966-397-347-0

До збірника включені матеріали виступів наукових співробітників, викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів, які взяли участь у XVII Міжнародній науковій конференції «Китайська цивілізація: традиції та сучасність» (Київ, 14 грудня 2023 р.). Збірник містить матеріали секцій «Дослідження китайської цивілізації: історія, філософія, культура», «Китай в сучасному світі: міжнародно-політичний аспект», «Сучасна модель соціально-економічного розвитку Китаю», «Теоретичні та прикладні питання китайського мовознавства та літературознавства». Збірник призначений для всіх, хто цікавиться проблемами китаєзнавства, міжнародних відносин і регіоналістики.

УДК 008(510)(063)

© Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України, 2023

ISBN 978-966-397-347-0

© Українсько-польське наукове видавництво
«Liha-Pres», 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ І. ДОСЛІДЖЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ: ІСТОРІЯ, ФІЛОСОФІЯ, КУЛЬТУРА

Абдула А. І., Балута Г. А.

КРИТИЧНИЙ РАЦІОНАЛІЗМ ТА КОНФУЦІАНСТВО:
ОСВІТНІЙ ВИМІР СПІВВІДНОШЕННЯ 11

Білокопитов В. В.

КОНЦЕПТ «СВОБОДА» В АКсіОЛОГІЧНІЙ КАРТИНІ
СВІТУ КИТАЮ 14

Верьовкін В. В.

ІСТОРІЯ МЕЙХУА ЦЮАНЬ – ОДНОГО З НАЙСТАРШИХ
БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ КИТАЮ 18

Ганус С. О.

КИТАЙСЬКИЙ КУЛЬТУРНО-ЦИВІЛІЗАЦІЙНИЙ ДОСВІД
І ПРОСВІТНИЦЬКИЙ КОНЦЕПТ «ОСВІЧЕНОГО АБСОЛЮТИЗМУ» .. 20

Головчук О. В.

ФІЛОСОФІЯ МИЛОСЕРДЯ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ В КИТАЇ..... 24

Гура В. В.

КИТАЙСЬКА НАРОДНА ПІСНЯ: ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ,
СИСТЕМАТИЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛЬНОСТІ 27

Danylova T. V.

ON THE CONFUCIAN VISION OF A PERFECT HUMAN 30

Дун Їгао

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КОНЦЕРТНОГО ЖИТТЯ КИТАЮ
КІНЦЯ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ 32

Жао Ї

ВПЛИВ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА КИТАЙСЬКУ
ПЕДАГОГІЧНУ СИСТЕМУ 36

Капранов С. В.

ЗАХІД VERSUS СХІД У РАНЬОГО НІСІДИ ТА ФЕН ЮЛАНЯ..... 39

Кисляк Б. М.

ДОСЛІДНІ ЗРАЗКИ АКОРДЕОНА В ТРАДИЦІЙНІЙ КУЛЬТУРІ
СТАРОДАВНЬОГО КИТАЮ 41

Кіслов Д. В. АКТУАЛЬНІ ПРИНЦИПИ КОМУНІКАТИВНОЇ ЕТИКИ УПРАВЛІННЯ КОНФУЦІЯ.....	44
Коваль Г. П., Тендітний Є. В. ФРАНКО-КИТАЙСЬКЕ ПРОТИСТОЯННЯ СЕРПНЯ 1884 РОКУ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ «ОДЕССКИЙ ЛИСТОК».....	48
Кожолянко О. В. РОЗВИТОК ГЕОГРАФІЧНИХ ЗНАТЬ У СТАРОДАВНЬОМУ КИТАЇ У ПЕРІОД ПЕРШИХ ЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ ІМПЕРІЙ.....	53
Козловський С. О. ПРИСВОЄННЯ ВЧЕНИХ СТУПЕНІВ У СЕРЕДНЬОВІЧНОМУ КИТАЇ ЕПОХИ ДИНАСТІЇ ТАН (618–907 РР.).....	57
Кубрак О. В. «СЕРЦЕ» ТА МОРАЛЬНІСТЬ В РЕЛІГІЯХ КИТАЮ ТА В ХРИСТІЯНСТВІ.....	62
Лапченко А. С. ВИКОРИСТАННЯ КИТАЙСЬКОЇ ВИШИВКИ В МОДІ.....	66
Левченко В. Л., Золотарьова К. С. ВПЛИВ МИСТЕЦТВА ГАНДХАРИ НА БУДДИСТСЬКУ САКРАЛЬНУ ПЛАСТИКУ КИТАЮ: ЗНАХІДКИ В ПРОВІНЦІЇ ШЕНЬСІ.....	68
Левченко В. В. ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ КИТАЄЗНАВСТВА В ОДЕСІ В 1920–1930 РР.....	72
Леошенко Д. І. ДОМІНУВАННЯ КОЛЕКТИВІЗМУ ЯК СВИТОГЛЯДНОЇ ОСНОВИ ЦИВІЛІЗАЦІЙ СХІДНОГО ТИПУ НА ПРИКЛАДІ ФІЛОСОФІЇ КОНФУЦІАНСТВА.....	76
Марков Д. Є. КИТАЙСЬКА МАНДРІВКА НЕПАЛЬСЬКОГО МОНАХА: ПАЛОМНИЦТВО ДО ВУ ТАЙ ШАНЬ І ЗАРОДЖЕННЯ «НОВОГО БУДДИЗМУ».....	80
Махонін О. О., Тумаков О. І. ЯПОНСЬКІ ЕКСТЕРИТОРІАЛЬНІ ПОСЕЛЕННЯ В КИТАЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ НАПВКОЛОНІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ: СТВОРЕННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ (1895–1930-ТІ РР.).....	84
Павлов О. І. КИТАЙСЬКА ТА УКРАЇНСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ: НАСЛІДКИ ЇЇ ПРОЯВІВ У СТАВЛЕННІ ДО ВЛАСНОЇ НОВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ.....	88

Пан Лун ВПЛИВ БАКА КЛЕЙТОНА НА ЗАРОДЖЕННЯ ПОПУЛЯРНОЇ ЕСТРАДНОЇ МУЗИКИ В КИТАЇ.....	92
Підвойний В. В. ТОПК «КИТАЙ» У ТЕМАТИЧНО-КОНЦЕПТУАЛЬНІЙ СТРУКТУРІ БІБЛІОТЕКИ-КОЛЕКЦІЇ АГАТАНГЕЛА КРИМСЬКОГО	95
Попов В. Ю., Попова О. В. КОНЦЕПТ СВИТОГЛЯД (世界觀) В СУЧАСНОМУ КИТАЙСЬКОМУ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	99
Рахно К. Ю. ЧОРТИ В ПОКРІВЕЛЬНІЙ КЕРАМІЦІ КИТАЮ	104
Рожкова Л. І. ІЗ СУМЩИНИ ДО КИТАЮ: З ІСТОРІЇ ЕМІГРАЦІЇ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ	108
Скрипник О. М. ПОЛІТИКА ХАЙЦІНЬ В ІСТОРІЇ КИТАЮ	111
Сорокін А. А. УЧАСТЬ ПОСАДОВИХ ОСІБ КИЇВМІСЬКРАДИ І (ХХІ) СКЛИКАННЯ В НАЛАГОДЖЕННІ ЗВ'ЯЗКІВ МІЖ МІСТАМИ КИЄВОМ І ТЯНЬЦІНЕМ (ЗА ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО АРХІВУ М. КИЄВА).....	115
Сошніков А. О. ТАЛАСЬКА БИТВА 36 Р. ДО Н. Е.: УЧАСТЬ РИМЛЯН У ВІЙСЬКОВОМУ ЗІТКНЕННІ МІЖ ГУНАМИ ТА КИТАЙЦЯМИ В ПІВНІЧНОМУ ТЯНЬ-ШАНІ.....	119
Спіцин Ю. П., Шаповалов Г. І. КИТАЙСЬКІ СТАРОЖИТНОСТІ В КОЛЕКЦІЇ ЗАПОРІЗЬКОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ	123
Стрижко Н. В. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ КАЛІГРАФІЇ В СУЧАСНОМУ ВІЗУАЛЬНОМУ МИСТЕЦТВІ КИТАЮ	128
Сумченко І. В. ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ДО ПРИРОДИ В КИТАЙСЬКІЙ КУЛЬТУРІ: ТРАДИЦІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ	132
Урусов В. Б. ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ «КИТАЙСЬКОЇ НАЦІЇ» З ЧАСІВ ДИНАСТІЇ ЦІН ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТ.	135

Фесенко Г. Г. ВИЗУАЛЬНА КУЛЬТУРА МЕМОРІАЛІЗАЦІЇ ЖЕРТВ «НАНКІНСЬКОЇ РІЗАНИНИ».....	137
--	-----

СЕКЦІЯ 2. КИТАЙ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: МІЖНАРОДНО-ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Liwen Fan MICROING: HOW RUSSIA COVERTLY KIDNAPS CHINESE STRATEGY	142
Біліченко Л. С. КИТАЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІ ВІДНОСИНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	145
Бортницький В. А. КОНФУЦІАНСТВО, ДАОСИЗМ ТА БУДДИЗМ ЯК ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОГО ГЕОПОЛІТИЧНОГО ПОЗИЦІЮВАННЯ КИТАЮ	149
Burtsev D. V. SINO-AMERICAN RELATIONS: THE ROLE OF TAIWAN AS MAIN CROSS-ROADS OF INTERNATIONAL SECURITY IN ASIA.....	153
Vitchynkina K. O. ENHANCING CHINESE EDUCATION: A POLICY PERSPECTIVE ON INTERNATIONAL EDUCATIONAL PROGRAMS AND INTERCULTURALISM	157
Гольцов А. Г. ГЕОСТРАТЕГІЯ СУЧАСНОГО КИТАЮ В ЄВРАЗІЇ	160
Yefremov D. P. CHINESE DIPLOMACY IN AFRICAN CONFLICTS: AN ANALYSIS OF PEACEBUILDING WITH CHINESE CHARACTERISTICS	164
Коротков Д. С. КИТАЙ У СУЧАСНОМУ АЗІАТСЬКОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОСТОРИ	168
Кошовий С. А. ДЕРЖАВИ ЦЕНТРАЛЬНОЇ АЗІЇ В КОНТЕКСТІ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ ІНТЕРЕСІВ КИТАЮ	172
Мателешко Ю. П. ОСОБЛИВОСТІ КИТАЙСЬКОЇ «М'ЯКОЇ СИЛИ» В УКРАЇНІ	176

Naumov S. V. CHINA'S DIPLOMATIC MANEUVERING ON UKRAINIAN-RUSSIAN WAR: FEBRUARY 2022 – FEBRUARY 2023	180
Олійник О. М. ПЕРСПЕКТИВИ СПІВПРАЦІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КИТАЄМ В УМОВАХ АКТИВІЗАЦІЇ ДВОСТОРОННІХ ВІДНОСИН	184
Рябець Н. М. ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ КИТАЮ: ГЕОЕКОНОМІЧНІ І ГЕОПОЛІТИЧНІ АМБІЦІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЇХ РЕАЛІЗАЦІЇ	189
Stetsiuk K. S. CHINA'S SPACE ACTIVITIES IN 2023: A BRIEF OVERVIEW BASED ON "CHINA DAILY" MEDIA COVERAGE.....	194
Стрихоцький Т. Л. «М'ЯКА СИЛА» КНР У КОРОЛІВСТВІ САУДІВСЬКА АРАВІЯ	202
Сутула О. А. ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ КОРПОРАЦІЇ КИТАЮ: ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ	206
Толстов С. В. ПОЗИЦІЯ КНР ЩОДО ПОЛІТИЧНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	210
Фальковський А. О., Чернявський К. В. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ РІВЕНЬ ЗАХИСТУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ КИТАЮ: ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ	214
Ціватий В. Г. ДИПЛОМАТИЧНИЙ ПРОТОКОЛ, ЦЕРЕМОНІАЛ І ЕТИКЕТ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ: МІЖНАРОДНО-ПОЛІТИЧНИЙ, КОМУНІКАТИВНИЙ ТА ІНСТИТУЦІОНАЛЬНИЙ ДИСКУРСИ.....	218
Шевченко П. В. ЕКСПЛІКАЦІЯ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ПОЗИЦІОНУВАННЯ ПЕКІНУ В РАМКАХ СТРАТЕГІЧНОГО ТРИКУТНИКУ АМЕРИКА – КИТАЙ – РФ ЗА ДОПОМОГОЮ ВЧЕННЯ ШКОЛИ ДИПЛОМАТИЧНОГО МИСТЕЦТВА ВЕРТИКАЛЬНИХ І ГОРИЗОНТАЛЬНИХ АЛЬЯНСІВ (纵横家).....	223
Ямпольська Л. М. «ТАЙВАНСЬКЕ ПИТАННЯ» В КОНТЕКСТІ ВІДНОСИН США – КНР НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	227

СЕКЦІЯ 3. СУЧАСНА МОДЕЛЬ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КИТАЮ

Velychko V. V. CHINESE STUDIES ON MODERNIZATION THEORY: FROM CLASSICS TO POSTMODERN.....	232
Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ ЦИФРОВОГО ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В КИТАЇ.....	235
Golod V. Yu. XUAR DEVELOPMENT LANDSCAPE IN THE CONTEMPORARY CHINA.....	239
Гришова І. Ю., Баян І. В. ПРОВАЙДІНГ ВИБУХОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АГРАРНІЙ СФЕРІ: ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ДОСВІДУ КИТАЮ.....	243
Демочко Г. Л. КОНЦЕПЦІЯ URBAN HEALTH ДЛЯ УКРАЇНИ: КИТАЙСЬКИЙ ДОСВІД ВТІЛЕННЯ ІДЕЇ ЗДОРОВОГО МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА ..	247
Дроботюк О. В. ТЕОРІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ Й. ШУМПЕТЕРА В СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ КИТАЙСЬКИХ ЕКОНОМІСТІВ.....	251
Жданова Л. Л. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНОГО СЕКТОРУ: ПРИКЛАД КИТАЮ.....	254
Метеленко Н. Г., Сіліна І. В. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОМИСЛОВІЙ ЛОГІСТИЦІ КИТАЮ	258
Михайлов В. С., Неділько В. В. ГЕОПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ НА ТЕРЕНАХ ПІВДЕННО- КИТАЙСЬКОГО МОРЯ.....	263
Череп А. В., Череп О. Г. ЦИФРОВЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ ЯК НОВА РУШІЙНА СИЛА ЯКІСНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ КИТАЮ.....	268
Chukhnii O. Yu. AI'S ROLE IN CHINESE CITIES' CLUSTERIZATION IN THE GLOBAL GEOECONOMIC SPACE	272
Яковенко А. О., Нижниченко Я. Є. ДРАЙВЕРИ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОВАЙДІНГУ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В КИТАЇ ТА СВІТІ.....	276

СЕКЦІЯ 4. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ ПИТАННЯ КИТАЙСЬКОГО МОВОЗНАВСТВА ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА

Li Haiying

中国的文化实在词研究及理论选择 THE STUDY OF REALIA
AND IT'S THEORETICAL TRENDS IN CHINA..... 280

Вечоринська Т. В.

СТАНОВЛЕННЯ І СЬОГОДЕННЯ КИТАЙСЬКОМОВНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ В КАНАДІ 287

Дашенко Г. В., Русакова К. О.

ЗОБРАЖЕННЯ ОСІНЬОГО ПЕЙЗАЖУ В ШИ ЧЖУ ШУЧЖЕНЬ..... 291

Дашенко Г. В.

ПОЕЗІЯ БАО ЧЖАО (鮑照, 407?-466) В АНГЛІЙСЬКИХ
ТА УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ 295

Ісаєва Н. С.

«ЖІНОЧЕ ОБЛИЧЧЯ» ВІЙНИ В КИТАЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ
XX СТОЛІТТЯ 298

Калько Р. М.

СТРАТЕГЕМІКА ЯК КУЛЬТУРНИЙ КОД ВІЙСЬКОВОГО
МИСТЕЦТВА В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ ТА ЛІТЕРАТУРІ..... 302

Лебедева З. Д.

ОСОБЛИВОСТІ СПІЛКУВАННЯ СТУДЕНТІВ ІЗ КИТАЮ
З УКРАЇНСЬКИМИ ВИКЛАДАЧАМИ МУЗИКИ..... 306

Логвин М. Ю.

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ, ТЛУМАЧЕННЯ І ЗАСТОСУВАННЯ
ТЕРМІНОЛОГІЇ КИТАЙСЬКОГО ТРАДИЦІЙНОГО
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В СУЧАСНОМУ
УКРАЇНСЬКОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ 309

Максимець В. О.

ТВОРЧИСТЬ ЦАНЬ СЮЕ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІТЕРАТУРНО-КРИТИЧНОЇ
РЕЦЕПЦІЇ: ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ..... 313

Магоріна Н. М.

БРУНОШУЛЬЦОМАНІЯ ШИРИТЬСЯ
КИТАЙСЬКОМОВНИМ СВІТОМ 317

Panchenko O. I.

PROBLEMS OF TRANSLATING 'HARRY PORTER'
FROM ENGLISH INTO CHINESE 321

Перепадя Д. О. МЕТАФОРА У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ: АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ВЖИВАННЯ У РІЗНИХ КОНТЕКСТАХ	325
Поліщук Н. Ю. ВИМИРИ ІДЕНТИЧНОСТІ В КИТАЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІЙ ЖІНОЧІЙ ПРОЗІ ХХ СТ.	328
Смольницька О. О. ЦІЛНЬ У КИТАЄЗНАВЧОМУ ДИСКУРСІ ЯРОСЛАВИ ШЕКЕРИ І КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ МІФОЛОГЕМ У РІЗНИХ КУЛЬТУРАХ.....	332
Starostenko T. M. TIME AND SETTING IN THE NOVEL BY XIAO BAI “GAME POINT” ..	337
Suvorova L. K. THE FUNCTIONALITY OF ONEIRIC RECEPTIONS IN THE WORK OF LU XUN.....	339
Талабірчук О. Ю. «ПРОБЛЕМА ТРЬОХ ТІЛ» ЛЮ ЦИСІНЯ ЯК ЗРАЗОК СУЧАСНОГО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО НАУКОВО-ФАНТАСТИЧНОГО РОМАНУ.....	343
Черниш Н. О. СУЧАСНЕ РОЗУМІННЯ ОСОБИСТОСТІ ЛУ СЮНЯ У РОБОТАХ УЧЕНОГО ЦЯНЬ ЛІЦЮНЯ	346

Перепадя Д. О.

ORCID: 0000-0002-9133-7244

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри східних мов

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

м. Полтава, Україна

МЕТАФОРА У КИТАЙСЬКІЙ МОВІ: АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ВЖИВАННЯ У РІЗНИХ КОНТЕКСТАХ

Ключові слова: китайська мова, метафора, метафоричні слова, образ, троп.

Вживання метафор є важливою складовою художнього забарвлення китайської мови. Метафори використовуються для збагачення мовлення, надання виразності та глибини думкам. Вони допомагають утворювати асоціації, роблять мову образною та живою. Китайська мова має багату традицію використання метафор, що відображає її культурну спадщину та специфічність. У сьогодення науковий інтерес викликає вживання метафори у різних контекстах, проявах і стилях.

Метафора є основою художнього мовлення, зокрема поетичного. Вона використовується для перенесення значення слів, що дає змогу їм бути не лише образними елементами поетичної мови, а й джерелом нових значень. У китайській поезії основою образності є звичайні спостереження та бачення автора про явища навколишнього світу, а метафора використовується для створення яскравих і живих образів. Вона замінює загальний зміст вірша або значення окремих реалій, при цьому не називаючи їх прямо.

Китайська поезія сповнена образними штампами, як, наприклад, місяць часто називають 明镜 – ясне люстерко або 玉轮 – яшмове колесо, пані чи господиня може називатися 花 – квіткою, а її очі – осінніми водами (秋水) тощо [3, с. 154; 155; 157].

Звернувшись до китайських фразеологізмів, можемо побачити, що багато з них засновані на метафоричному способі вираження. Навіть у повсякденному житті китайський народ часто використовує метафори для опису характеру людини, її зовнішності, манер і самовираження. Китайці особливо приділяють увагу зовнішній красі, тому у фразеологічному фонді китайської мови можна знайти безліч висловів, побудованих на метафорах. Зокрема, вони порівнюють жіночу красу з красою природи, як-то місяць, квіти, сонце тощо, наприклад: 闭月羞花 – затьмарити місяць і осоромити

квіти (про невимовну красу жінки) або如花似玉 – прекрасна як квітка і нефрит (дивовижна красуня) [1, с. 38–39].

Метафоричні фігури мовлення зустрічаються й у класиці традиційної китайської медицини. «Трактат Жовтого імператора» («黄帝内经»), написаний за часів династій Цинь – Хань, є одним із скарбів китайської традиційної медицини. Його стилістичний стиль учені називають «мовою традиційної китайської медицини», оскільки він чудово поєднує літературу та медичну науку і в ньому використовується багато стилістичних фігур мовлення. Такий стиль притаманний класичним медичним творам, таким як «黄帝内经», він спрямований на висловлення абстрактних професійних медичних основ засобами явищ і речей, які народ зможе бачити та відчувати, а отже, зрозуміти глибокі медичні знання. Крім того, багато метафоричних слів у старовинних медичних книгах поступово трансформувалися в професійні терміни. Наприклад: 风者善行而数变 – вітер має тенденцію до постійного руху і швидко й раптово змінюється, що означає, що природа вітру неспокійна, тому він швидко рухається та змінюється, що є метафорою патогенних факторів, які спричиняють лихоманку, пітливість, непереносимість та мінливі характеристики в організмі людини [5, с. 490–494].

Метафори в публіцистиці широко використовуються для підсилення аргументів, зміцнення враження або навіть для того, щоб простіше пояснити складні поняття чи ситуації. Вони дають змогу цільовій аудиторії зв'язувати абстрактні концепції зі звичайними образами й легше розуміти сутність інформації. Наприклад: 经济是城市的体格 · 人文是城市的灵魂 · Економіка – це тіло міста, а люди – його душа.

У процесі онлайн-розповсюдження новин Інтернет наповнюється великою кількістю різноманітної інформації. Щоб виділитися серед безлічі статей різної тематики, заголовок стає ключовим. Тому назва онлайн-новин дуже важлива як для розповсюджувача, так і для потенційного читача. Використання метафор у заголовках новин може яскраво відобразити зміст, негласно передати певні позиції, ставлення та тенденції, привернути більше уваги аудиторії та ефективно передати ставлення автора до викладеного матеріалу, наприклад: «中菲经贸关系不断降温 菲香蕉和旅游业受冲击» (人民网) – «Китайсько-філіппінські економічні та торговельні відносини продовжують охолоджуватися, філіппінські банани та сфера туризму під ударом» [4].

Політичний дискурс – це дискурс, у якому політичні діячі та політичні інституції, такі як лідери, уряди, політичні медіа тощо, використовують різні засоби, форми та кроки для досягнення відповідних

політичних цілей у політичному середовищі, щоб отримати підтримку цільової громадськості. Метафора відіграє особливу роль у політичному дискурсі – притаманне цьому тропу внутрішнє зіставлення створює можливість сугестивного впливу на адресата через зміну акцентів, переосмислення тієї чи іншої події або явища [2, с. 25–27]. У доповідях з'їздів Комуністичної партії Китаю часто зустрічається «архітектурна» метафора, тобто процес розбудови вбачається як спільна справа, наприклад: «**社会主义中国是一座大厦·中国共产党是总工程师·人民群众是建设者**» – «Китай – це будівля, Комуністична партія Китаю – головний інженер, а люди – будівельники». З огляду на цю тенденцію часто вживаються слова **夯实** зміцнити, **基础** фундамент, **支柱** опора тощо [6, с. 648].

Отже, метафора є стилістичним засобом, що полягає у використанні образних аналогій і переносів для передачі певного значення або враження. Використання метафор у художніх текстах, публіцистиці та політиці тощо має свої власні особливості, проте в будь-якому контексті вона додає виразності, дає змогу передати складні, емоційні чи абстрактні концепції, перетворюючи їх на більш зрозумілі й уявні образи. Метафори можуть бути використані, щоб зробити аргументи більш переконливими, залучити аудиторію до роздумів і створити ефектне враження. Загалом використання метафор допомагає зробити текст більш ефективним, виразним та емоційно насиченим.

Література:

1. Ветрова Д. Метафора в китайських фразеологізмах, що позначає зовнішність людини. Питання сходознавства в Україні. Харків, 2019. С. 38–40.
2. Нечипоренко Б. Сугестивна функція кліше і мовних штампів в політичному дискурсі китайських ЗМІ. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та література. 2013. № 1. С. 25–27.
3. Шекера Я. В. До питання функціонування метафори у ранньосередньовічній китайській поезії. Китайська цивілізація: традиції та сучасність. Київ. 2007. С. 154–159.
4. 樊攀、刘晓曦. 概念隐喻视角下国际政治事件的网络新闻标题 – 基于人民网关于“**黄岩岛争议**”新闻标题语料的分析. 人民网研究院. URL: <http://media.people.com.cn/n/2012/1106/c150618-19514241.html> (дата звернення: 29.11.2023).

5. 石筱璇. 《黄帝内经》英译本探讨研究—以比喻修辞手法为例. 现代语言学, 2019. № 7(4). 页 490–494.

6. 赵凯绚. 政治语篇中概念隐喻的研究. 现代语言学, 2023. № 11(2). 页 646–651.

УДК 821.111 (73)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-347-0-82>

Поліщук Н. Ю.

ORCID: 0009-0007-6161-1955

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри світової літератури

Львівський національний університет імені Івана Франка

м. Львів, Україна

ВИМІРИ ІДЕНТИЧНОСТІ В КИТАЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКІЙ ЖІНОЧІЙ ПРОЗІ ХХ СТ.

Ключові слова: жіноча ідентичність, матір, донька, китайсько-американська література.

Проблема ідентичності як одне з основних понять сучасного інтелектуального дискурсу [3–5; 11], ґрунтуючись на ключових концептах людської екзистенції – Я, Інший, час, пам'ять, свобода, самотність, тілесність, нарація, – охоплює широке поле власної трансформації чи то в психологічному (персональний), соціальному (гендерний), національному (расовий / етнічний) а чи культурологічному (мульти- / транскультурний) зрізах. Одним із вимірів, у якому доволі чітко простежуються процеси ідентичнісної трансформації, є простір літератури, головню другої половини ХХ ст., зокрема азійсько-американська форма її репрезентації.

Прикметною рисою всієї «жіночої» азійської літератури США ХХ ст., а особливо виразно китайської її складової є двоїста природа ідентичнісного жіночого дискурсу, що фігурує в парі «матір – донька» [6–7; 9; 12] і характеризується двоголосою наративною структурою, яка виникає на основі взаємного накладання оповідних пластів матері і доньки. Така розшарованість жіночого тексту виявляє його внутрішню неоднорідність, зумовлену не стільки конфліктом генерацій, скільки суперечливістю